

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samrådsspørgsmål R
Titel	Besvarelse af BUU alm. del – samrådssp. R
Målgruppe	BUU
Arrangør	BUU, spørgere: Mai Mercado (KF), Alex Ahrendtsen (DF), Ellen Trane Nørby (V), Henrik Dahl (LA) og Mette Thiesen (NB)
Taletid	5-6 min.
Tid og sted	Torsdag d. 25. august 2022 kl. 10.00-11.00, lokale 2-011, Folketinget

Disposition

1. Indledning
2. Demokratisk dannelse
3. Undervisningsmateriale i folkeskolen
4. Normstormerne

1. Indledning

- Tak for det.

2. Demokratisk dannelse

- Vi indoktrinerer ikke i Folkeskolen. Det vil sige, at der er ikke en holdning til et spørgsmål, som er det, der kan ligge til grund for en fuld undervisning. Sådan underviser vi ikke, og sådan skal man ikke undervise i folkeskolen.
- Vi uddanner til demokrati. Derfor må der ikke gennemføres undervisning, der kun fremmer et bestemt politisk synspunkt. Det er uanset emnet. Det er ikke meningen med undervisningen i folkeskolen. Det er slet ikke til diskussion! Det, mener jeg sådan set, er hele fundamentet for den skole, vi har, fordi vi er et demokratisk samfund.
- Skolen skal jo sikre, at eleverne forstår bredden i vores demokrati og kan tænke kritisk og selvstændigt. Det er en afgørende del af deres dannelse.
- I folkeskolen skal eleverne dannes til hele samfundsborgere, der forstår, hvilke værdier, normer og strukturerer, der konstituerer vores samfund. Og hvordan de kan forholde sig kritisk til de værdier, normer og strukturer, så de kan tage medansvar i et åbent demokrati med de opfattelser, det indbefatter.
- Normer er efter min mening noget af det vigtigste, man kan lære børn om. Det er sådan, at de får en fornemmelse af den verden, som de er en del af. Hvis det så skulle vise sig, når de bliver lidt ældre, at de synes, nogle af de normer er helt håbløst gammeldags. Jamen, så ved de heldigvis, hvad de har at omforme i

demokratiet, fordi de kender det og kender de normer, der konstituerer det samfund, som de lever i.

- Og det vil sige, at uanset om man synes, at de normer er rigtige eller forkerte, så er det vigtigt, at man kender dem, så man ved, hvilket samfund man er en del af. Så jeg mener både i børneopdragelse og selvfølgelig også i skolens virke, at normer er noget af det vigtigste børnene kan få med sig. Det er at forstå, hvilke normer der er i et samfund.
- Betyder det så, at man ikke også kan være normkritisk? Man kan lige se spidsen af min egen tatovering. Jeg skulle hilse og sige, at den gamle generation synes, at det var noget ved siden af normerne, at piger gik hen og fik tatoveringer, da jeg var ung.
- Ikke desto mindre synes jeg, at det er ufattelig vigtigt, at man lærer, at det mener de voksne, at det er mærkeligt. Ellers ved man slet ikke, hvilket rum man træder ind i. Så kan det være, at man vælger at gøre det alligevel. Men hvis man ikke ved, at det er sådan, at det vil blive opfattet, så mener jeg, at man gør børnene en bjørnetjeneste.
- Så jeg synes, at normer er vanvittigt vigtigt. Og selvfølgelig skal vi så lære børnene, at generationer har forskellige opfattelser af ting, så det kan være, at når de selv bliver voksne stiller sig et andet sted. Who knows?
- Nå, men det var bare for at tage hele den om normer. For jeg kan forstå i debatten, at der er nogen, der synes, at normer er et kæmpestort problem. Der vil jeg bare slå fast, at det mener jeg ikke, at normer er. Det er et problem, hvis vi ikke kan forholde os kritisk til dem, men normer er det, der gør, at børn kan forstå, hvilken verden de er en del af.
- Eleverne kan derfor godt i skolen præsenteres for kontroversielle og usædvanlige synspunkter. Det er der intet i vejen for. Det vil sige, at lærerne kan vælge

at præsentere eleverne for en meget stor mangfoldighed af synspunkter i undervisningen, men undervisning skal leve op til, at der blive præsenteret en mangfoldighed af synspunkter.

- Jeg har faktisk selv undervist i køn og seksualitet. Det var så i højskoleverdenen, hvor regelsættet er lidt andet. Men bare for at sige, at den mest almindelige måde vel at gribe den an på, hvis man underviser i et samfundsfagligt fag, er at præsenterer hovedskolerne i, hvilke perspektiver der er på det. De er jo meget forskellige.
- I den debat, som vi har haft om skoler i forhold til seksualundervisning, er der to yderpunkter: Adam og Eva, som er ultrakonservativt køns- og seksualitetsperspektiv, og den måde at se verden på. Og i den anden ende har vi Normstørmerne.
- Jeg mener ikke, at folkeskolen kan lade det ene perspektiv stå alene. Så mener jeg ikke, at de lever op til det, som de skal. Så når man underviser i folkeskolen, så er det vigtigt, at man viser den mangfoldighed, der er af forskellige perspektiver, og man ikke missionerer. Det vil sige, at man kan ikke stå med et særstandpunkt, og så er det det, som man siger til eleverne. Det ville svare til, at man i samfundsfag kun underviste i konservatisme eller socialdemokratisme. Det ville jeg da være dead against, og det ville være imod loven.

3. Undervisningsmateriale i folkeskolen

- I folkeskolen er der ikke et centralt fastsat pensum. Det er et fagligt valg fra skolens side, hvilket materiale der bedst understøtter deres elevers læring, men det skal leve op til det, som jeg har sagt her. Altså inden for de rammer, som kommunalbestyrelsen og skolebestyrelsen har opstillet. Det betyder også, at

der findes meget forskelligt undervisningsmateriale rundt omkring på landets folkeskoler.

- Jeg synes, at det er en meget smuk del af den danske skole tradition. Jeg mener ikke, at vi skal detailregulere på de enkelte undervisningsmaterialer herfra. Men vi skal stå fast på, at undervisningen altid er bredt funderet og står på det fundament, at man skal vise forskellige perspektiver. På baggrund af det skal der være lokal frihed i udvælgelse af undervisningsmaterialet, der skal understøtte det brede perspektiv.
- Jeg ser det som en styrke, at der findes forskelligt undervisningsmateriale. Det giver også lærerne frihed til at inddrage aktuelle temaer og debatter i undervisningen samt præsentere eleverne for materiale, som de skal forholde sig kritisk til og reflektere over. Alt sammen udvalgt efter, hvad der giver bedst mening både lokalt og i forhold til den enkelte elevgruppe.
- Undervisningsmateriale i folkeskolen kan være omfattet af ophavsretsloven, og derfor kan det være en krænkelse af ophavsretten, hvis materialet gøres tilgængeligt på for eksempel internettet.
- Det er derfor op til den enkelte ophavsrettighedshaver at bestemme, om undervisningsmaterialet skal være offentligt tilgængeligt. Det gælder for alle, der laver undervisningsmateriale. Det er ikke noget særligt for Normstormerne. Det gælder alle, der laver undervisningsmateriale. Ligeegyldigt om det er forlag, frivillige organisationer eller andre.
- Når det er sagt, så er der krav til, at undervisningen og undervisningsmaterialer i alle fag lever op til folkeskolens formål og mål for fagene.
- Jeg har stor tillid til, at skolerne og lærerne er i stand til at udvælge undervisningsmateriale.

3. Normstormerne

- I samrådsspørgsmålet bliver jeg bedt om at redegøre for, om det er inden for folkeskolens rammer, når Normstormerne ikke fremlægger deres undervisningsmateriale.
- Jeg synes, at der er den kuriositet ved det, at jeg har ladet mig fortælle, at det har ligget offentligt tilgængeligt alt det, som ingen måtte se. I åbenbart relativt lang tid på Københavns Kommunes hjemmeside, men det er så en selvstændig kuriositet.
- Ifølge folkeskoleloven fastsætter kommunalbestyrelsen mål og rammer for folkeskolen. Skolebestyrelsen laver så principper for skolens virksomhed og godkender skolens undervisningsmateriale. Det er altså skolebestyrelsen, der godkender skolens undervisningsmateriale. Skolelederen har - inden for rammerne af lovgivningen og kommunalbestyrelsens prioriteringer - ansvaret for undervisningens kvalitet og tilrettelæggelse.
- Lærerne udvælger så inden for de givne rammer det materiale, de mener bedst understøtter undervisningen. Det betyder også, at lærerne kan vælge ikke at anvende undervisningsmateriale, hvis de mener, at der ikke er nok gennemsigtighed i materialet.
- Skolen har ansvaret for, at undervisning, som andre end det undervisende personale på skolen bidrager til, lever op til kravene. Det vil sige, at det er underviserens forpligtelse at sørge for, at den undervisning, der bliver bedrevet i lokalet, hvis der er andre til stede, lever op til de ting, som jeg har nævnt tidligere. Både i forhold til, at undervisningen samlet set skal have en bredde, og det vil sige, at man skal have kendskab til, hvad der foregår. Det inkluderer også Normstormerne materiale og undervisningen.

- Men det er ikke et krav efter folkeskoleloven, at undervisningsmateriale skal fremlægges offentligt. Det er et krav, at lærerne sørger for, at det lever op til det, som jeg har sagt. Det er ikke et krav, at tingene ligger offentligt.
- Når det er sagt, så finder jeg det personligt underligt, at Normstormerne ikke affejer kritikken af dem ved at fremlægge deres undervisningsmateriale. Jeg kan godt forstå idéen om ophavsret. Det kan der være alle mulige årsager til. Men jeg synes måske, man kunne komme uden om den relativt store debat, der har været, ved bare at fremlægge det. Det er ikke lovpligtigt at gøre, men det ville jeg måske have overvejet, hvis jeg var dem.
- Tak for ordet!